

HANGOS ÚTIKÖNYV → KEDVENC VÁROSOM

PÁRIZS

ÚTITÁRSUNK: VARGA KATA

- Minden, ami egy emlékezetes utazáshoz kell
- A hasznos tudnivalóktól a szubjektív benyomásokig
- CD-melléklet: 5 órás idegenvezetés-MP3-on, képgaléria, internetes ajánló- és adatgyűjtemény

HANGOS ÚTIKÖNYV → KEDVENC VÁROSOM

PÁRIZS

SAJÁT IDEGENVEZETŐVEL

Magyar hangja:
VARGA KATA

CD-melléklet

KOSSUTH KIADÓ, 2008

Örömmel köszöntöm Önt párizsi utazása előtt.

Párizs! Ahol 14 évet élhettem, tanulhattam és szerethettem! Ahol ösztöndíjas színész voltam a Jacques Lecoq Színház Nemzetközi Iskolájában, az alkotás közös örömét élvezve. Tíz-tizenkét fős csoportokban fedeztük fel Párizst. Egy-egy általunk választott témában kutattunk, kerestünk, aztán a látottakból színpadi jelenetek sorát szültük meg, versenyezve, hogy melyik csapat előadása leleményesebb, igazabb vagy tehetségesebb.

Párizs! A kultúra nemzetközi városa! Ahol később dolgozhattam, s ahol létrehoztam és bemutattam magyar irodalmi forrásból készült előadásaimat – francia nyelven. Ahol színtársulatomban önként vállalta az elnöki, a titkári vagy a pénzügyi feladatok elvégzését oly sok segítőkész ember, lett legyen baloldali vagy jobboldali, színházi vagy vállalati ember, mérnök, biztosítási ügynök, háztartásbeli vagy nyugdíjas, pszichológus, pszichiáter, képzőművész, tanító vagy tanár. Nagy érdeklődéssel, sok szeretettel támogattak engem és művésztársaimat. Mindennapi munkájuk után így gazdagították életüket.

Párizs! Ahol – azt mondják – minden ott letelepedő külföldi sokat sír, legalábbis az első években. „Kegyetlen Párizs! Kísért, csábít és hiteget.” Ott megtanultam, hogy jobb, ha sírás és kesergés helyett belevetem magamat a jól átgondolt és kitartó alkotómunkába, mely végül meghozza gyümölcsét.

Most pedig induljunk el sétánkra a mai Párizsban, e gyönyörű, hatalmas világvárosban, ahol együtt él keresztény, zsidó, muzulmán, buddhista: francia és első, második vagy harmadik generációs francia, akik afrikai, ázsiai vagy éppen kelet-európai származásúak...

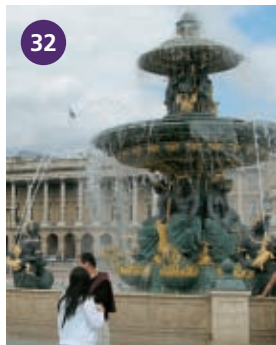

38

22

32

PÁRIZS AZ ÉVSZÁMOK TÜKRÉBEN

6

AMIT MINDENKI
SZÍVESEN FELKERES

8

A SZAJNA DÉLI PARTJA

10

A DÉLI PART TÉRKÉPE 21

LÁTNIVALÓK ÉSZAKKELETEN

22

ÉSZAKKELET-PÁRIZS TÉRKÉPE 31

A CHAMPS-ELYSÉES VIDÉKÉN

32

A CHAMP-ELYSÉES VIDÉKÉNEK TÉRKÉPE 37

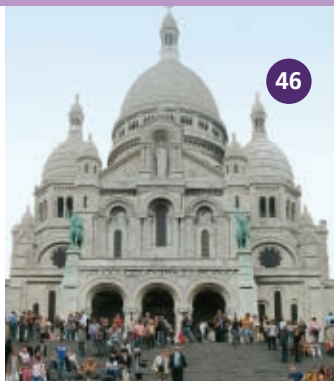
AZ EIFFEL-TORONY KÖRNYÉKE

38

AZ EIFFEL-TORONY KÖRNYÉKÉNEK TÉRKÉPE 45

10

A MONTMARTRE

46

A MONTMARTRE TÉRKÉPE 51

KIRÁNDULÁSOK PÁRIZSBÓL

52

MAGYAR VONATKOZÁSOK

54

KÖZLEKEDÉS

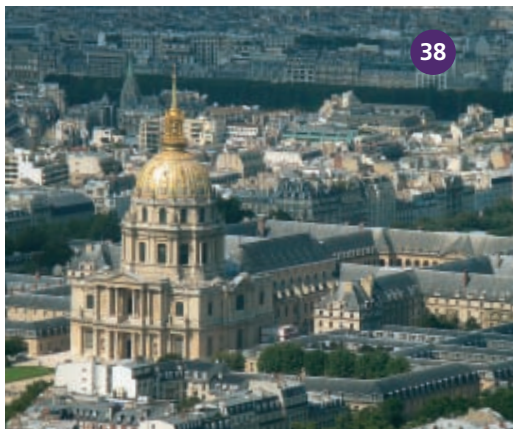
56

AMIT JÓ TUDNI EGY TURISTÁNAK

58

MP3 HANGFELVÉTEL TARTALMA

64

MÉDIATÁMOGATÓ:

Klubrádió

- Kr. e. 250 körül A Szajna szigetén létrejön az első kelta település.
- Kr. e. 52 Julius Caesar győzelme a gallok felett. A rómaiak elfoglalják a folyó déli partját.
- Kr. u. 250 körül Szent Dénes keresztény közösséget alapít, majd pár év múlva vértanúhalált hal a Montmartre dombján.
- 508 A frank király, Klodvig Párizst választja székvárosának.
- 543 Felépül Saint-Germain-des-Prés kolostora.
- 987 Megkoronázzák a Capeting-uralkodóház első királyát, Hugót. Párizs fellendülése.
- 1163 Elkezdik építeni a Notre-Dame-székesegyházat a Szajna szigetén.
- 1253 Megalakul a Sorbonne egyetem, mely hamar diákok seregét vonzza Európa minden országából.
- 1340 Megkezdődik a százéves háború Anglia és Franciaország között.
- 1364 V. Károly a Louvre erődjébe teszi át a királyi udvart. Megépül a Bastille börtöne.
- 1420 Angol csapatok foglalják el Párizst.
- 1436 A francia hadak kiűzik az angolokat a városból.
- 1572 A Szent Bertalan-éji vérfürdő: protestánsok tömegeit mészárolják le Medici Katalin parancsára.
- 1648–1661 A Fronde-felkelés. A párizsi parlament és a francia főnemesség lázadása a királyság ellen.
- 1670 Befejeződik az Invalidusok palotájának építése.
- 1682 A Napkirályként ismert XIV. Lajos fényűző udvara a versailles-i kastélyba költözik.
- 1700 Megkezdődik a spanyol örökösödési háború.
- 1760 XV. Lajos uralkodása alatt felépül a Pantheon és az École Militaire.
- 1789 A nagy francia forradalom. A felkelők lerombolják a Bastille erődjét.
- 1792 A forradalmárok kikiáltják a köztársaságot. Egy évvel később a jakobinus diktatúra idején számos nemes mellett kivégzik a királyt és feleségét, Marie Antoinette-et.
- 1799 Napóleon hatalomra jutása. Bonaparte 1804-ben császárrá koronáztatja magát.
- 1814 Napóleon csatát vesz Waterloonál, majd száműzik. Az orosz csapatok bevonulnak Párizsba.

A Panthéon
Napóleon-szoborcsoportja

- 1815 Napóleon visszatér Elba szigetéről és száz napig uralkodik.
Legyőzése után a Bourbon XVII. Lajos lesz a király.
- 1830 Lajos Fülöp királysága.
- 1842 Megépül az első francia vasútvonal Párizs és Saint-Germain között.
- 1848 A polgári forradalom után Bonaparte Lajos kerül hatalomra 1852-ben.
- 1870 A francia–porosz háború a második császárság végét hozza.
- 1871 A párizsi kommün. A munkások tízhetes uralmát megtorlások hulláma követi.
- 1889 A Világkiállításra felépítik az Eiffel-tornyot.
- 1895 A Lumière-testvérek elkészítik első filmjüket.
- 1900 Megnyitják az első metróvonalat.
- 1914–1918 Az első világháború. 1919-ben a versailles-i konferencián megkötik a háborút lezáró békét.
- 1940–1944 A második világháború alatt a németek elfoglalják Párizst.
A bombázások hatalmas károkat okoznak.
- 1944 A szövetségesek felszabadítják a fővárost. De Gaulle ideiglenes kormányt alakít.
- 1958 A negyedik köztársaság bukása. De Gaulle lesz az államfő.
- 1968 Diáklázadások és munkássztrájkok bénítják a város életét.
- 1977 Megnyílik a sokat vitatott „szépségű” Pompidou Központ.
- 1989 A forradalom győzelmének 200 éves évfordulója tiszteletére hatalmas ünnepsorozatot rendeznek, ekkor adják át a Grande Arche-t és az új Operát.
- 2007 A magyar ősökkel rendelkező Nicolas Sarkozy nyeri a francia elnökválasztást.

*A Notre-Dame-katedrális
a gótikus építészet gyöngyszeme*

Az Invalidusok palotájának csillogó aranykupolája

A Szajna szigetén álló szépséges Notre-Dame-katedrális

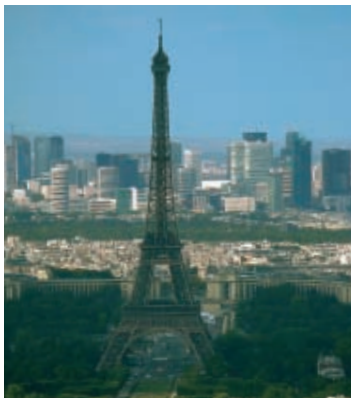
A Louvre, a világ egyik leggazdagabb gyűjteményével rendelkező múzeuma

A Père-Lachaise-temetőben olyan kiválóságok nyugszanak, mint Edith Piaf

A Luxembourg-kert színpompás virágai és szobrai láttán eláll a szavunk

Az Eiffel-torony a francia főváros szimbólumává vált

Párizs a hangulatos kávézók városa

CD
tartalom:
64. o.

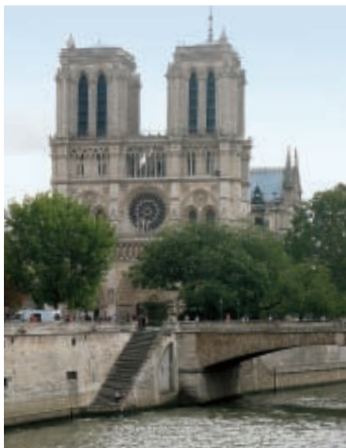

BEVEZETŐ

Párizs a fények városa. A csodaszép templomok, a páratlan műtárgyakat rejtő múzeumok, a divatos butikok, az elegáns éttermek és a barátságos kávézók városa. Igazi romantikus úti cél. A kultúra szerelmeseinek valódi paradicsoma ez, ahol a Louvre, a Musée d'Orsay, az Orangerie, Rodin, Picasso és Dalí múzeuma várja látogatóit. A városnézés fáradalmait

a Szajna partján üldögélve vagy a virágos parkok egyikében sétálva pihenhetjük ki. A Père-Lachaise, a Montmartre vagy a Montparnasse temetőjében világhírű művészek sírjait kereshetjük fel. A francia konyha kifinomult ízeivel kápráztatja el érzékeinket. Merüljünk hát bele a párizsi élet forgatagába, és induljunk városnéző kirándulásunkra!

A gótikus
Notre-Dame-
székesegyház

A Notre-Dame
királyszobrai

A Szajna nagyobbik szigetén, az **Île de la Citén** magasodik Párizs egyik legismertebb katolikus székesegyháza, a Szűz Máriáról elnevezett **Notre-Dame** (nyitva naponta 8–18.45-ig, a belépés ingyenes). 1163-ban fogtak hozzá a ma látható templom munkálataihoz, mely a késő román kori és korai gótikus építészet szép példája. 1841-ben Viollet-le-

Duc vezetésével állították helyre a romos székesegyházat, így nyerte el mai alakját. Csodáljuk meg a nyugati homlokzat lenyűgöző rózsaablakát és a Királyok galériájának szobrait. A magasba törő oszlopokkal díszített belső teret a színes festett üvegablakokon áttörő fények játéka varázsolja ünnepivé. Az északi torony 255 lépcsőjét megmászva szemkápráztató kilátás tárul szemünk elé. A déli torony is látogatható, itt láthatjuk a 13 tonnás, Emmanuel névre hallgató páratlan harangot, melyet a 17. században készítettek.

A székesegyházzal szemben keressük fel az **Igazságügyi Palotát**, a Palais de Justice-t (nyitva H-P 9–18 óráig, a belépés ingyenes). Az egykori királyi rezidencia mára az ügyvédek és bírák birtalma.

Az északkeleti szárnyban találjuk a **Conciergerie**-t, a magas falakkal védett, riasztó külsejű várbörtönt, ahonnan a foglyok útja a guillotine alá vezetett (nyitva márc-ókt naponta 9.30–18,

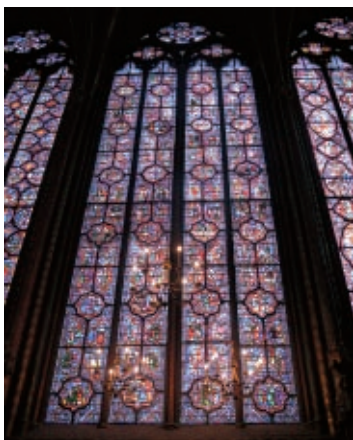
nov-febr 9–17 óráig, belépődíj van). Itt raboskodott a forradalom ideje alatt Marie-Antoinette, és a sors iróniája, hogy később ide kerültek fogvatartói, Danton és Robespierre is.

A palota kápolnája, a **Sainte-Chapelle**, a gótikus építészet egyik bámulatos példája (nyitva márc-ókt naponta 9.30–

18.30-ig, nov-febr 10–17 óráig). A lélegies építményt IX. (Szent) Lajos király építtette, 1248-ban szentelték fel, és a hagyomány szerint itt őrizték Krisztus

*A Conciergerie
komor épülete*

*Az Igazságügyi
palota*

*A Sainte-
Chapelle gótikus
üvegablakai*

A Sainte-Chapelle freskórészlete

A Sainte-Chapelle szentábrázolásai

töviskoronájának ereklyéjét. Csodálatos látványt nyújtanak a magasba nyúló oszlopok és a színpompás ólomüveg ablakok bibliai jelenetei. A törekeny szépségeket úgy védtek meg a második világháború idején, hogy kivették, majd a bombázások végeztével gondosan visszatették őket. A kétszintes kápolna altemplomában a királyi palota személyzete hallgathatta a misét.

A szigeten találunk egy hangulatos kis virágpiacot is. Az északi oldalon a Quartier des Anciens Cloîtres, a régi kolostornegyed területén laktak és tanultak a 12. század szerzetesei. Közéjük tartozott az irodalmi művekből ismert Pierre Abélard teológus, akinek a szépséges Héloïse-hoz fűződő kapcsolata oly tragikus véget ért.

A Cité keleti oldalán találjuk a második világháború idején elhurcolt zsidók és cigányok emlékmúzeumát, a **Mémorial de la Déportation** (nyitva ápr–

szept 10–12 és 14–19, okt–márc 10–12 és 14–17 óráig, a belépés ingyenes). A börtöncellára emlékeztető falakon az elhurcoltak nevei sorakoznak. A szigetet a Pont Neuf köti össze a szárazfölddel, ez volt Párizs legrégebbi kőhídja.

A Szajna másik szigete a szentként tisztelt király nevét viseli. Az **Île Saint-Louis**-t a Citével a Szent Lajos híd köti össze. A csendes szigeten kereshetjük fel a **Musée Adam Mickiewicz**-et, a szabadságszerető lengyel költő és író múzeumát, (nyitva Cs 14.15–17.45-ig, Szo 9–12.45-ig, belépődíj van). Itt állították ki a neves zeneszerző, Frédéric Chopin használati tárgyait is. A közeli **Hôtel Lauzun**ben írta Charles Baudelaire, a szimbolizmus költője *A romlás virágai* című kötetét 1845-ben. A palotát az a Louis Le Vau tervezte, aki a versailles-i kastély építészete volt. A **Hôtel Lambert**-ben pedig Voltaire járt egykor, és esett szerelembe Châtelet márkinéval. A sziget ékessége a **Szent Lajos-templom**, melynek építését 1765-ben fejezték be (a nyitva tartás a koncertek miatt változó, a belépő ára is). A pazar barokk díszítésű templomban nyaranta komolyzenei hangversenyeket hallgathatunk.

A Szajna déli (bal) partján keressük fel a **Latin negyedet**, mely már a 13. századtól az értelmiségiek, diákok és alkotóművészek világa volt. Mára divatos, felkapott vidékké vált. Sétánkat kezdjük a Place Saint-Michelen. A tér szökő-

kútját Szent Mihály arkangyal szobra ékesíti, lábánál fáradt turisták és vidám helyi fiatalok pihennek.

Innen indul dél felé a Boulevard Saint-Michel sugárútja, ahol a legtöbb könyvesbolt sorakozik a városban. Itt találunk rá a középkor kincseit bemutató múzeumra, a **Musée National du Moyen Âge**-ra (nyitva Sze–H 9.15–17.45-ig, a belépés ingyenes). A gótikus falak között a középkorban Cluny apátjai szálltak meg. A kiállítás a 3–5. századtól a 12–13. századig mutatja be műkincseit és használati tárgyait, melyek sokat elárulnak az akkori emberek életéről. A lenyűgöző falikárpitok, dísztárgyak, kódexek, szobrok és miniatúrák láttán eláll a szavunk. Az épületben tekinthetjük meg az 1–3. századból ránk maradt római fürdő maradványait is.

→ JÓ TUDNI

Párizsban a legtöbb múzeum nem ingyenes, viszont a templomokban csodálatos ingyenes koncerteket tartanak.

A Szajna partjára visszakanyarodva keressük fel Párizs egyik legöregebb templomát a Rue Lagrange-on, a **Saint-Julien-le-Pauvre**-t (nyitva naponta 9–13 és 15–18.30-ig, belépődíj nincs). Az istenházát 1165 és 1220 között emelték. A kora gótikus építészet egyik legcsodálatosabb példája. Érdekessége, hogy a görög katolikus egyházhoz tartozik. Csodájuk meg csillogó ikonjait és szívjuk be a füstölők illatát. A templomban hallgatott hangversenyek feledhetetlen élményt nyújtanak. A kertjében áll Párizs legidősebb fája 1602-ből, mely állítólag szerencsét hoz annak, aki megismogatja a törzsét.

A közelben, a Rue des Prêtres-St-Sève-rinen találunk egy másik koros templomot, a **Saint-Sève-rint** (nyitva naponta 11–19.30-ig, a belépés ingyenes). A 11. században kezdték az építését, és a 15. századra nyerte el mai formáját. Tekintsük meg a pompás gótikus templombelsőt, a színes üveglakokat és hallgassuk a város legrégebbi harangjának hangját. A kertben pihelve megértjük, miért választotta e helyet elmékedéséhez Dante, az itáliai reneszánsz legnagyobb szerűbb költője 1304-ben.

A Rue Saint-Jacques-on dél felé indulva érzük el a híres párizsi egyetemet, a **Sorbonne**-t (nyitva H–P 9–16.30-ig, a belépés ingyenes). Az intézményt 1253-ban alapította névadója, a király gyóntatója. Itt tanult Loyolai Szent Ignác, Xavéri Szent Ferenc, Kálvin János, Rotterdami

*Szuvenírásus
a Latin negyedben*

A Sorbonne
díszes bejárata

A Sorbonne
diákjai

Erasmus, Henri Bergson filozófus, a Curie házaspár, Simone de Beauvoir és Jean-Paul Sartre író-filozófus is. A barokk stílusú 17. századi **kápolnában** tekinthetjük meg Richelieu bíboros márványból készült sírját. Csodáljuk meg az egyetem pompás belső udvarát és a hatalmas barokk könyvtárat. A túldalol magasodik a lázadó szelleméről híres szabadegyetem, a **Collège de France** (nyitva okt–júl H–Szo de, a belépés ingyenes), melyet 1530-ban alapítottak.

A Rue Saint-Jacques-on tovább sétálva találjuk a reneszánsz és barokk stílusban épült **Saint-Etienne-du-Mont-templomot** (nyitva H 12–19.30-ig, K–P 9–19.30-ig, Szo és V 9–12 és 14.30–19.45-ig, a belépés ingyenes). Itt temették el a város legtiszteltebb védőszentjét, Szent Genovévát, aki a hunok támadásától mentette meg Párizst 451-ben. Díszes

A Panthéon

sírja mellett nyugszik a drámaíró Racine, és a kiváló gondolkodó és tudós Pascal is. Csodáljuk meg a vert csipkére emlékeztető finoman kidolgozott kóruslépcsőt.

Hasonlóan csodás a kilátás a lenyűgöző méretű **Panthéon**tól is (nyitva naponta 10–18 óráig, belépődíj van). A 18. század klasszicista építész, Soufflot az épület homlokzatát a Rómában álló ókori szentély mintájára készítette. A szépséges korinthoszi oszlopok felett a Hazát szimbolizáló allegorikus alak osztja a dicsőség babérkoszorúit. Amikor kitört a forradalom, az épületből a szabadság hőseinek pantheonja lett. Olyan kiválóságok nyugszanak kriptájában, mint Voltaire, Rousseau, Victor Hugo, Zola, Braille, az idősebb Dumas és a Curie házaspár. A görög kereszt alaprajzú egykori templomban Szent Genovéva életét bemutató freskókban gyönyörködhetünk.

